

Crna Gora
S K U P Š T I N A

Odbor za bezbjednost i odbranu

Br. 00-63-4/18-40/2

EPA: 565 XXVI

Podgorica, 2. novembar 2018. godine

S K U P Š T I N I C R N E G O R E

P O D G O R I C A

Na osnovu člana 8 stav 5 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane („Službeni list Crne Gore“, br. 80/10), Odbor za bezbjednost i odbranu sa 29. sjednice održane 2. novembra 2018. godine, p o d n o s i

I Z V J E Š T A J

O REZULTATIMA KONSULTATIVNOG SASLUŠANJA NA TEMU

„KONTROLA GRANICA I DIJELJENJE INFORMACIJA U KONTEKSTU SPREČAVANJA I BORBE PROTIV TERORIZMA I NASILNOG EKSTREMIZMA SA POSEBNIM OSVRTOM NA: SISTEM NAPREDNE INFORMACIJE O PUTNICIMA, EVIDENCIJU IMENA PUTNIKA I PRIKUPLJANJE BIOMETRIJSKIH PODATAKA“

Odbor je, u prisustvu predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, informisan o rezultatima ostvarenim u proteklom periodu, aktuelnim stanjem, te predstojećim koracima na planu unapređenja kontrole granica i dijeljenja informacija u kontekstu sprečavanja i borbe protiv terorizma i drugih oblika nezakonitog ponašanja. Ovom prilikom, Odboru su predstavljene elementi organizacione strukture granične bezbjednosti u Crnoj Gori utemeljeni u pozitivnopravnim propisima, organizacija rada, funkcionisanje i rezultati ovog segmenta sistema bezbjednosti.

Polazeći od činjenice da terorizam u svim oblicima i manifestacijama, predstavlja jednu od najtežih prijetnji međunarodnom miru i sigurnosti, Odbor je ocijenio naročito važnim proaktivno praćenje usaglašenosti sa relevantnim međunarodnim standardima, nadzor nad sprovođenjem međunarodnih obaveza koje se odnose na bezbjednost granice i razmjenu informacija u kontekstu vraćanja ili preseljenja stranih boraca-terorista (FTF), uključujući i one sadržane u Rezoluciji Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2396.

Saglasno navedenom, a u kontekstu realizacije Plana parlamentarnog nadzora za 2018. godinu, rasprava na sjednici bila je bazirana na predloženom u Informaciji

Ministarstva unutrašnjih poslova (br. 061/18-75732/2 od 24.10.2018. godine, dopuna-br. 050/18-79135/2 od 1.11.2018. godine), koja je Odboru dostavljena na zahtjev, a u kojoj su sadržani podaci o predmetnoj temi sa posebnim osvrtom na tematske cjeline: sistem napredne informacije o putnicima, evidenciju imena putnika i prikupljanje biometrijskih podataka.

Tokom rasprave, konstatovano je da se granična kontrola svih lica koja prelaze državnu granicu sprovodi vršenjem graničnih provjera na graničnim prelazima, saradnjom sa drugim organizacionim jedinicama Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova i stalnom obukom na otkrivanju falsifikovanih dokumenata.

Rasprava na sjednici je potvrdila da ugrožavanje bezbjednosti državne granice pojavnim oblicima poput ilegalnih migracija, krijumčarenja ljudi i roba i drugim nezakonitim radnjama predstavlja globalni bezbjednosni problem koji iziskuje pravovremenu i adekvatnu društvenu reakciju na sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju navedenih pojava i to normativnim mjerama, administrativnim i operativnim, kako na nacionalnom, tako i na regionalnom i međunarodnom planu.

U skladu sa iznijetim, predočeno je da sistem napredne informacije o putnicima (Advance Passenger Information, API) podrazumijeva automatski sistem dostavljanja podataka o putnicima putem elektronske komunikacije, kojim se biografski podaci iz pasoša putnika prikupljaju od strane avio kompanija i prenose na bezbjednosne agencije za kontrolu granica, prije odlaska ili dolaska leta na odredišni aerodrom. S tim u vezi, Odbor je apostrofirao važnost implementacije Zakona o graničnoj kontroli, kao i međunarodnih obaveza koje je preuzela Crna Gora kroz rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2178 i 2309, te politički obavezujuće Odluke Ministarskog savjeta OEBS-a iz 2016. godine koja tretira navedeno pitanje.

Članovi Odbora su, saglasno navedenom, iskazali podršku aktivnostima na uspostavljanju Nacionalnog sistema za dostavljanje podataka o putnicima u vazдушnom saobraćaju unaprijed u predviđenom roku, cijeneći da navedeno predstavlja efikasan način za unapređenje upravljanja granicom i povećanje vazduhoplovne bezbjednosti.

Tokom rasprave, posebna pažnja bila je posvećena i pitanju evidencije imena putnika (Passanger Name Record, PNA), koja predstavlja sistem manuelne obrade podataka iz sistema registracije putnika, podrazumijevajući analizu i procjenu rizika radi sprečavanja, otkrivanja, istrage i krivičnog gonjenja učinilaca krivičnih djela terorizma i drugih oblika teških krivičnih djela. Odbor je upoznat sa kapacitetima sa kojima Crna Gora raspolaže, stanjem u zemljama regiona po ovom pitanju, kao i sa nalazima Međunarodne organizacije za izbjeglice s tim u vezi. Imajući u vidu da zakonskim aktima još uvijek nije propisan pravni okvir za prijem i obradu PNR podataka, a uvažavajući činjenicu da se radi o složenom procesu koji podrazumijeva usklađivanje sa velikim brojem propisa, Odbor je ocijenio svrsishodnim preduzimanje

postepenih aktivnosti kako bi se obezbjeđivanjem navedenog, te integracijom sa API sistemom, stvorio zajednički sistem i obrazovala policijska jedinica koja će, kroz analizu rizika, obrađivati podatke o putnicima u jedinstvenom PNR sistemu.

Odbor se, pored navedenog, upoznao i sa rezultatima na planu prikupljanja biometrijskih podataka i kapacitetima za elektronsko čitanje pasoša kroz upotrebu specijalne tehnologije, te ostvarivanja uvida u biometrijske podatke nosilaca elektronskih pasoša pristupanjem sistemu koji je ustanovila Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo. Na temelju sprovedene diskusije ocijenjeno je važnim pristupanje PKD bazi podataka, saglasno obavezi iz Rezolucije 2396 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija, a u skladu sa obavezama država članica OEBS-a u procesu implementacije Odluke Ministarskog savjeta MC.DEC/11/09.

Apostrofirajući značaj pružanja parlamentarnog doprinosa međunarodnoj kontroli granica i dijeljenju informacija u kontekstu sprečavanja i borbe protiv terorizma i drugih oblika nezakonitog ponašanja, nakon sprovedene rasprave, Odbor je jednoglasno usvojio sljedeće

Z A K L J U Č K E:

1. Odbor podržava nastavak jačanja dobre regionalne i međunarodne saradnje u pravcu preduzimanja zakonodavnih aktivnosti i operativnih mjera, radi uspostavljanja sistema napredne informacije o putnicima, razvijanja sposobnosti pribavljanja, obrade i analize evidencije imena putnika, kao i implementiranja sistema za prikupljanje biometrijskih podataka, uz puno poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda u svrhu sprečavanja, otkrivanja i istrage terorističkih djela;
2. Imajući u vidu da su za realizaciju navedenih aktivnosti potrebna i odgovarajuća finansijska sredstva, Odbor iskazuje spremnost da se ovom pitanju posveti posebna pažnja prilikom razmatranja Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu;
3. Odbor će, u cilju cjelovitog sagledavanja iznijetog pitanja, saglasno članu 15 stav 2 tačka 2 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, realizovati posjetu graničnim prelazima sa Bosnom i Hercegovinom (Ilino Brdo) i Republikom Hrvatskom (Debeli brijeg) u utorak, 6. novembra 2018. godine.

Za izvjestioca na sjednici Skupštine određen je Luid Ljubo Škrelja, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Obrad Mišo Stanišić, s. r.